

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 26/5 04 om Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE).

(Redegørelse nr. R 19).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Resumé

På ministerrådsmødet i Maastricht i december 2003 gav OSCE sit bud på organisationens fremtidige rolle i lyset af de nye sikkerhedspolitiske udfordringer. Det skete i form af en ny sikkerhedsstrategi udarbejdet under dansk ledelse. Med sin brede medlemskreds, et omfattende sikkerhedsbegreb og rollen som dialogforum har OSCE et godt udgangspunkt for at imødegå de nye udfordringer.

Maastricht-ministerrådet traf konkrete beslutninger om en styrket indsats mod terrorisme, et tættere samarbejde med OSCE's partnere omkring Middelhavet og i Asien, et forstærket økonomisk samarbejde, inddragelse af nye områder i arbejdet for menneskerettigheder og demokrati samt en ambitiøs indsats mod menneskehandel. Resultaterne, hvoraf mange også er danske mærkesager, vidner om et effektivt og vellykket hollandsk formandskab i 2003. På grund af russisk modstand kunne der ikke opnås enighed om en samlet politisk erklæring om Moldova og Georgien. Det hollandske formandskab valgte således at slutte mødet uden en erklæring.

Med udvidelsen udgør EU-medlemmer næsten halvdelen af OSCE's 55 deltagerstater. Det gør EU til en vigtig aktør i OSCE. Der er et stadig tættere samarbejde mellem OSCE og EU – såvel politisk som i felten. Det betyder bl.a., at EU kan fremme sine mål om et frit, demokratisk og sikkert Europa også gennem OSCE.

OSCE's 17 feltmissioner er en vigtig praktisk del af organisationens virksomhed. Balkan er stadig den region, hvor OSCE er stærkest til stede. Med EU's øgede engagement er det naturligt, at OSCE efterhånden udfaser de meget store missioner fra 1990'erne til fordel for andre samarbejdsformer. Til gengæld styrker OSCE sin lokale tilstedeværelse i Kaukasus og Centralasien. Her er fokus bl.a. på en række »frosne« konflikter, menneskerettigheder og på terrorismebekæmpelse.

Samarbejdet mellem OSCE's Parlamentariske Forsamling og regeringsdelen bliver stadig bedre. Det fælles engagement i forhold Belarus er et eksempel herpå.

Det bulgarske formandskab for 2004 har som en hovedopgave at udmønte beslutningerne fra ministerrådsmødet i Maastricht. Fra dansk side vil der bl.a. blive lagt vægt på terrorismebekæmpelse, et styrket samarbejde med Middelhavs-partnerne og Afghanistan og OSCE's fortsatte tilpasning til det nye sikkerhedslandskab.

1. OSCE i det nye sikkerhedslandskab

OSCE's forløber, Helsinki-processen, blev skabt som instrument til at fremme dialogen under den Kolde Krig. Det bidrog til Murens fald. Siden 1989 har OSCE bidraget til demokratisering og stabilitet i en række nye stater, især på Balkan. Sikkerhedslandskabet er imidlertid under stadig forandring.

OSCE tæller som bekendt landene i Europa, Nordamerika, Kaukasus og de fem centralasiatiske republikker. OSCE's brede medlemskreds er et vigtigt aktiv og en platform til på en og samme tid at styrke de transatlantiske bånd og at inddrage Rusland i den europæiske sikkerhedsarkitektur. OSCE spiller en vigtig rolle som dialogforum og normdanner og bidrager til at undgå nye skillelinjer på et forandret Europakort.

Det vellykkede hollandske OSCE-formandskab i 2003 formåede at bringe OSCE's tilpassningsproces videre. Ministerrådsmødet i Maastricht vedtog i december 2003 en ny sikkerhedsstrategi for organisationen. Strategien er udarbejdet under dansk ledelse. Den giver et sammenhængende bud på OSCE's rolle i forhold til det, der i dag har vokset sig stort som udfordringer mod sikkerhed og stabilitet. Det gælder bl.a. stater i opløsning, etniske konflikter, organiseret kriminalitet på tværs af landegrænser, krænkelse af menneskerettigheder, intolerance og diskrimination osv. Med sit brede sikkerhedsbegreb, der omfatter politisk-militære og økonomisk/miljømæssige emner såvel som spørgsmål om menneskerettigheder og demokrati, har OSCE et godt udgangspunkt for at tackle de nye udfordringer. Den brede indsats mod nogle af de forhold, der kan give anledning til terrorisme, herunder dårlig regeringsførelse, undertrykkelse af civilsamfund og menneskerettigheder og manglende demokratiske institutioner, giver organisationen en særlig rolle i det globale netværk mod terrorisme – ikke mindst i lande i Centralasien og Kaukasus.